БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 56 (6491)
МАРТЫН 17
ВТОРНИК
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Мартын 15-да Москвада, Кремль соо, СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси болоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр нүхэр К. Е. Ворошилов һунгагдаба.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр нүхэр Г. М. Маленков томилогдоо. Нүхэр Г. М. Маленковой дурадхалаар Верховно Совет СССР-эй Правительствын—СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй составые баталба. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшоноороор нүхэд: Л. П. Берия, В. М. Молотов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшоор нүхэр А. И. Микоян баталагдаа.

ССР Союзай Верховно Соведэй заседани

Нүхэр М. А. ЯСНОВОЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэд депутадууд! Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиие нээтдэһэндэ соносхоноб.

Нүхэд депутадууд!

Советскэ арад өөрынгөө сэдьхэл зүрхэндэ гүн ехэ уйдхар гашуудалтайгаар, тэхэрюулэгдэшэгүй хохидолдо ороһоноо мэдэрэн өөрынгөө инаг вождь ба батша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Секретарь Иосиф Виссарионович **Сталиниие** һүүлшынь замда үдэшэбэ.

Иосиф Виссарионович **Сталинай** арюун нангин дурасхаалые хүл дээрээ бодожо тэмдэглэхые гуйнаб. **(Бултадаа хүл дээрээ бодоно).** Һуухые гуйнаб.

Нүхэд депутадууд!

Мартын 14-дэ Прагада Чехословацка Республикын Президент, Советскэ Союзай үнэн хани нүхэр, манай хүндэтэ Клемент **Готвальд** наһанһаа нүгшэбэ. Чехословакиин арадуудтай хамта манай ороной бүхы ажалшад энэ хүндэ хохидолой тохёолдоһондо гүнзэгыгөөр гашуудажа байна. Клемент **Готвальдын** дурасхаалые хүл дээрээ бодожо тэмдэглэхые гуйнаб. **(Бултадаа хүл дээрээ бодоно).** Һуухые гуйнаб.

Нүхэд депутадууд!

Президент Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан Чехословацка Республикын Национальна Суглаанда гашуудалаа мэдүүлхэ СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгын иимэ бэшэг абахые дурадхагдана:

«ЧЕХОСЛОВАЦКА РЕСПУБЛИКЫН НАЦИОНАЛЬНА СУГЛААНДА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет болбол Чехословацка Республикын Президент, гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша ба Чехословакиин арадуудай инаг вождь Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан Чехословацка Республикын Национальна Суглаанда гүнзэгы гашуудалаа мэдүүлнэ.

Чехословакиин арадуудай вождь, Чехословацка арадай демократическа шэнэ гүрэнэй эсэшэ сусашагүй эмхидхэгшэ, Советскэ Союзай үнэн хани нүхэр Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэндэ бидэнэр таанартай хамта гүн ехээр гашуудажа байнабди».

ССР СОЮЗАЙ ВЕРХОВНО СОВЕТ».

Нүхэд депутадууд, энэ хандалгын бэшэгые абтаһанда тоолоходо зүбшөөрхэ гүт? Хандалга абтаба.

Нүхэд депутадууд! СССР-эй Верховно Соведэй IV сессиин үзэмжэдэ иимэ асуудалнууд табигдана:

1. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшые һунгаха тухай.
2. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшые томилхо тухай.
3. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав тухай, СССР-эй министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай.
4. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариие һунгаха тухай.
5. СССР-эй Конституциин 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай.

IV сессиин зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүд батлан абтаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшые һунгаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ орохомнай.

Дурадхал оруулхын тула депутат Хрущев үгэ хэлэхэ байна. **(Нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно).**

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэд депутадууд! Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хамтарһан заседаниин үмэнэһөө, тэрэшэлэн Верховно Соведэй, Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй, Москвагай, Ленинградай, Украинын депутадуудай үмэнэһөө Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Хамтарһан заседаниин үзэмжэдэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ тухай иимэ дурадхал оруулнаб.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Призидиумэй Хамтарһан заседаниин тогтоолоор нүхэр Николай Михайлович Шверникые Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй Түрүүлэгшээр һунгаха гэжэ дурадхагдаһан тула,—нүхэр Шверникые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялганууднаа сүлөөлхэ дурадхал оруулнаб.

Тэрээнтэй хамта нүхэр Николай Михайлович Шверникые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр һунгаха дурадхал оруулнаб.

Нүхэд депутадууд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын тушаалда нүхэр Климент Ефремович Ворошиловые һунгаха гэжэ дурадханаб. **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Нүхэр Климент Ефремович Ворошилов хадаа агууехэ Ленинэй үнэн шаби, агууехэ Сталинай соратник мүн, манай Коммунистическэ партиин хэрэгэй түлөө, манай орон дотор коммунизмын илахын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ мүн гэжэ манай парти, бүхы советскэ арад мэдэдэг.

Нүхэр Климент Ефремович Ворошилов СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгануудые советскэ арадай аша туһада нэрэтэй хүндэтэйгөөр дүүргэхэ байха гэжэ бидэнэр бултадаа этигэнэбди.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр нүхэр Климент Ефремович Ворошиловые һунгаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй шиидхэбэриие манай агууехэ Советскэ Союзай бүхы арад бүрин дэмжэхэ ба һайшааха байна. **(Нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно).**

* * *

Түрүүлэгшэ депутат нүхэр Л. П. Беридэ үгэ үгэбэ. **(Нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно).**

Нүхэр Л. П. БЕРИИН хэлэһэн үгэ

Нүхэд депутадууд! СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй даалгабаряар танай үзэмжэдэ иимэ дурадхал оруулнаб:

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр нүхэр Георгий Максимилианович Маленковые томилхо **(нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно)**, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав тухай дурадхал СССР-эй Верховно Соведтэ оруулхыень нүхэр Маленковто даалгаха».

Ленинэй оюун бэлигтэ шаби, Сталинай үнэн соратник нүхэр Маленковые манай парти, Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, колхозингууд, интеллигенци, бүхы арадууд һайн мэдэдэг, гүн ехээр хүндэлдэг байна.

Нүхэд депутадууд! Уласхоорондын орёо бэрхэ оршон байдалда манай ороной гадаадын политикые хүтэлбэрилхэ талаарша, мүн манай орон дотор коммунистическэ общество байгуулхын түлөө Советскэ Союзай арадуудай асари ехэ, героическа тэмсэлые хүтэлбэрилхэ талаарша Советскэ Союзай Правительствын үмэнэ ехэ ба харюусалгатай зорилгонууд табигданхай.

Нүхэр Маленковой толгойлһон Советскэ Правительство манай орон дотор коммунизм байгуулха бүхы хэрэгые Ленинэй ба Сталинай һургаһан ёһоор хүтэлбэрилхэ **(нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альгаташалга)**, манай арадай аша туһада хизааргүй үнэн сэхээр алба хэхэ байха гэжэ батаар этигэжэ байһанаа мэдүүлхэдээ, депутадуудай нийтын һанамжые хэлэхэ байнаб гэжэ бодоноб.

Манай хэрэгэй. Ленин — Сталинай хэрэгэй (нэрьемэ альгаташалга) үнэн зүбтэ гүн ехээр этигэдэг, Коммунистическэ партиин ба Советскэ Правительствын зохёоһон политикын үнэн зүбтэ хэлбэришэгүйгөөр найдадаг ябадалһаа; шэнэ дай хүүлхэгүй, бүхы оронуудтай эб найрамдалтайгаар ажаһууха зорилготой Советскэ Правительствын гадаадын политикые Советскэ Союзай бүхы арадууд нэгэн һаналтайгаар дэмжэдэг гэжэ ойлгон мэдэрдэг ябадалһаа **(нэрьемэ альгаташалга)**; манай социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам саашадань шангадхаха, бүхы арадай ажахын ба культурын шэнэ дэбжэлтэ туйлаха, манай ороной бүхы арадуудай ажабайдалай хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр, саг үргэлжэ улам дээшэлүүлхэ зорилготой Советскэ Правительствын дотоодын политикые Советскэ Союзай бүхы арадууд нэгэн һаналтайгаар дэмжэдэг гэжэ ойлгон мэдэрдэг ябадалһаа **(үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалга)**; бата бэхи ахадүүгэй хани барисаагаар нэгэдэһэн, манай орон дотор коммунизм байгуулгые өөһэдынгөө үндэһэн, тон шухала хэрэг гэжэ тоолодог манай ороной арадуудай зохёон байгуулхы барагдашагүй хүсэндэ гүнзэгы ехээр этигэдэг ябадалһаа; өөрынгөө Правительствода советскэ арадай бүрин түгэс найдадаг ябадалһаа; Коммунистическэ партиин булад хатуу эмхидэлтэй байһанһаа; манай хүсэн түгэс олонациональна ороной арадуудай эбдэршэгүй бата нэгэдэлһээ Советскэ Правительство өөрынгөө хүдэлмэридэ, хэзээ бүхэндэл адляар, хүсэ шадалаа абажа байха байна.

СССР-эй Верховно Совет хадаа Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр Георгий Максимилианович Маленковые томилолго нэгэн һаналтайгаар баталха гэжэ этигэжэ байһанаа мэдүүлхыем зүбшөөрыт. **(Нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно).**

* * *

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат нүхэр Г. М. Маленковто түрүүлэгшэ үгэ үгэбэ. **(Нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно).**

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. МАЛЕНКОВОЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэд депутадууд!

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй үзэмжэдэ Правительствын— ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй состав дурадхахые таанар намда даалгаһан байнат.

Нүхэд депутадууд, намда таанарай үзүүлһэн энэ ехэ этигэл найдабариин ба үндэр дээдэ хүндын түлөө таанарта баясхалан хүргэнэб. **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Нүхэдүүд! Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол оронойнгоо ажабайдалые таһалдалгүйгөөр, зүбөөр хүтэлбэрилхэ ябадал хангаха зорилготой хэдэн шухала шиидхэбэринүүдые абаһан байна гэжэ таанарта мэдээжэ.

Энэ сесси дээрэ эдэ шиидхэбэринүүдые бидэнэр хаража үзэхэ, тиигээд Конституцитай зохилдуулан, манай ороной гүрэнэй засагай Дээдэ орган — СССР-эй Верховно Соведэй абаха ба баталха хэрэгтэй гэжэ тоолоһон хэмжээ-ябуулгануудые хуулиин хүсэтэй болгохо болонобди.

Мүнөө байһан министерствонүүдые томо болгохо, арадай ажахын, культурын, захиргаанай түрэл һалбаринуудые хүтэлбэрилгэ нэгэ министерство дотор нэгэдүүлхэ тушаа хэмжээ-ябуулганууд мүнөө бэшэ, харин үни хадаа шухала болоод байһан юм гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ гэжэ манай парти ба Правительство удаан саг соо, нүхэр Сталинай мэндэ байхада, тэрээнтэй хамта бодожо байһан юм. Тиин мүнөө манай орондо хүшэр хүндэ хохидолой тохёолдоод байхада, бидэнэр хадаа гүрэнэй ба ажахын ажал-ябуулгые хүтэлбэрилгэ саашадань һайжаруулха талаар шухала болоһон эмхидхэлэй хэмжээнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ ябадалые миин лэ түргэдхэһэн байнабди.

Эдэ хэмжээнүүдые дурадхаха зуураа, бидэнэр болбол СССР-ые улам саашадань хүгжөөхэ талаар парти, Правительствын зохёоһон түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө улам бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхэ, эдэ түсэбүүдые эдэбхитэйгээр ба амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэй гэжэ бодоһон байнабди.

СССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдажа байһан, гүрэнэй болон ажахын хүтэлбэрилгые һайжаруулха талаар эмхидхэлэй хэмжээ-ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлгэ хадаа манай ороной үмэнэ табигдаһан түүхэтэ зорилгонуудые —манай олонациональна агууехэ социалистическэ гүрэниие улам саашадань эсэшэ сусашагүйгөөр, бүхы талаарнь бэхижүүлхэ, манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалгые ба аюулгүй байдалые хангахын тула хүсэн түгэлдэр Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бэхижүүлхэ; социалистическэ промышленностиие бүхы хэмжээгээр улам саашадань хүгжөөхэ ба колхозно байгуулалтые бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэдэй, колхозингуудай, интеллигенциин, бүхы советскэ хүнүүдэй культурые хүгжөөхэ ба материальна ажабайдалые дээшэлүүлхэ; манай орон дотор коммунистическэ общество байгуулха замаар улам бүри амжалтатайгаар дабшаха ябадал хангаха зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада һайн условинуудые хэлсээнгүй байгуулха гэжэ бидэнэр бодонобди.

Бидэнэр министерствонүүдые томо болгохо эмхидхэлэй хэрэгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ ба тэрэнэй бүхы булюу һайн зүйлнүүдые ашаглаха арга боломжотой байнабди, ушарынь хадаа бидэнэр баян дүй дүршэлтэй, томодхогдоһон министерствонүүдые хүтэлбэрилжэ шадаха нилээд ехээр ургаһан кадрнуудтай байнабди.

СССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ иимэ дурадхалнууд оруулагдана:

СССР-эй гүрэнэй аюулгүйе сахиха Министерствые, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерство болгон нэгэдхэхэ.

СССР-эй Сэрэгэй Министерствые, Далайн-Сэрэгэй Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй оборонын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай Министерствые ба худалдаа наймаанай Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Хүдөө ажахын Министерствые, хлопководствын Министерствые, совхозуудай Министерствые, бэлэдхэлэй Министерствые, ой модоной ажахын Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Дээдэ һуралсалай Министерствые, кинематографиин Министерствые, искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедые, радиоинформациин Комитедые, Главполиграфиздатые, ажалай резервнүүдэй Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй культурын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Хүнгэн промышленностиин Министерствые, эдеэ хоолой промышленностиин Министерствые, мяха ба һүнэй промышленностиин Министерствые, загаһанай промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Хара металлургиин Министерствые, үнгэтэ металлургиин Министерствые нэгэ Министерство — металлургическа промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Автомобильна ба тракторна промышленностиин Министерствые, машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерствые, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерствые, станок бүтээлгын Министерствые нэгэ Министерство— машина бүтээлгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Транспортын машина бүтээлгын Министерствые, судна бүтээлгын промышленностиин Министерствые, хүндэ машина бүтээлгын Министерствые, барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерствые нэгэ Министерство— СССР-эй транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Электростанцинуудай Министерствые, электропромышленностиин Министерствые, хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство—электростанцинуудай ба электропромышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Зэбсэгжэлгын Министерствые, авиационно промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство —оборонно промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

СССР-эй ой модоной промышленностиин Министерствые, саарһанай ба модо үйлэдбэрилгын промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство —СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын Министерствые, машина бүтээлгын предприятинуудые барилгын Министерствые нэгэ Министерство— барилгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Далайн флодой Министерствые, гол мүрэнэй флодой Министерствые, Хойто далайн замай Главна управлениие нэгэ Министерство—далайн ба гол мүрэнэй флодой Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Геологиин Министерствые болюулаад, тэрэнэй уялгые металлургическа промышленностиин Министерстводэ, нүүрһэнэй промышленностиин Министерстводэ, нефтиин промышленностиин Министерстводэ, химическэ промышленностиин Министерстводэ барилгын материалнуудай промышленностиин Министерстводэ болон ашагта малтамалнуудай промышленностиие мэдэжэ байһан бусад министерствонүүдтэ тус тустань даалгажа үгэхэ.

СССР-эй автомобильна транспортын Министерствые болюулаад, тэрэнэй уялгануудые зам харилсаанай Министерстводэ даалгажа үгэхэ.

Арадай ажахые материально-техническэ талаар хангаха СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедые (Госснаб) ба эдеэ хоолой болон промышленна товараар хангаха СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедые (Госпродснаб) СССР-эй Госплантай нэгэдхэхэ.

Нүхэд депутадууд!

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ болохо намда үгтэһэн даалгабаритай зохилдуулан, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй үзэмжэдэ СССР-эй Правительствын — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй иимэ составые дурадханаб:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министр—Берия Лаврентий Павлович **(нэрьемэ альгаташалга, бултадаа хүл дээрээ бодоно);**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министр Молотов Вячеслав Михайлович **(нэрьемэ альгаташалга, бултадаа хүл дээрээ бодоно);**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Булганин Николай Александрович **(нэрьемэ альгаташалга, бултадаа хүл дээрээ бодоно);**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо — Каганович Лазарь Моисеевич **(нэрьемэ альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно);**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо, СССР-эй дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай Министр Микоян Анастас Иванович **(нэрьемэ альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно);**

СССР-эй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй Министр — Козлов Алексей Иванович **(альгаташалга);**

СССР-эй культурын Министр—Пономаренко Пантелеймон Кондратьевич **(альгаташалга);**

СССР-эй хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин Министр — Косыгин Алексей Николаевич **(альгаташалга);**

Нүүрһэнэй промышленностиин Министр—Засядько Александр Федорович **(альгаташалга);**

Нефтиин промышленностиин Министр—Байбаков Николай Константинович **(альгаташалга);**

Металлургическа промышленностиин Министр — Тевосян Иван Федорович **(альгаташалга);**

Химическэ промышленностиин Министр— Тихомиров Сергей Михайлович **(альгаташалга);**

Машина бүтээлгын Министр — Сабуров Максим Захарович **(альгаташалга);**

Транспортна ба хүндэ промышленностиин Министр — Малышев Вячеслав Александрович **(альгаташалга);**

Электростанцинуудай ба электропромышленностиин Министр — Первухин Михаил Георгиевич **(альгаташалга);**

Оборонын промышленностиин Министр — Устинов Дмитрий Федорович **(альгаташалга);**

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министр—Юдин Павел Александрович **(альгаташалга);**

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

ССР Союзай Верховно Соведэй заседани

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. МАЛЕНКОВОЙ үгын түгэсхэл

СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министр—Орлов Георгий Михайлович **(альгаташалга);**

Барилгын Министр — Дыгай Николай Александрович **(альгаташалга);**

Зам харилсаанай Министр—Бещев Борис Павлович **(альгаташалга);**

Хэлхеэ холбооной Министр — Псурцев Николай Демьянович **(альгаташалга);**

Далайн ба гол мүрэнэй флодой Министр — Шашков Зосим Алексеевич **(альгаташалга);**

СССР-эй финансын Министр — Зверев Арсений Григорьевич **(альгаташалга);**

СССР-эй элүүрые хамгаалха Министр — Третьяков Андрей Федорович **(альгаташалга);**

СССР-эй юстициин Министр—Горшенин Константин Петрович **(альгаташалга);**

СССР-эй гүрэнэй хиналтын Министр—Меркулов Всеволод Николаевич **(альгаташалга);**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Түсэблэлгын Комитедэй Түрүүлэгшэ — Косяченко Григорий Петрович **(альгаташалга);**

Барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедэй Түрүүлэгшэ — Соколов Константин Михайлович **(альгаташалга).**

Нүхэд депутадууд!

Верховно Соведэй үзэмжэдэ Правительствын состав тухай дурадхалнуудые оруулха зуураа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет болон СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хадаа манай хүтэлбэриин коллективнэ, эмхидэлтэй ба бата нигта байһандаа хүсэтэй байдаг эшэ баримталһан байна. Энэ дээдэ принципые тон наринаар сахиха гээшэ ороноо зүбөөр хүтэлбэрилхын эшэ үндэһэ, манай орон дотор коммунизм байгуулха замаар бидэнэй саашадаашье амжалтатайгаар дабшалгын тон шухала услови мүн гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Правительство хадаа гадаадын ба дотоодын хэрэгүүдэй талаар өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгада партиин зохёоһон политикые наринаар бэелүүлхэ байна гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй баталамжада Правительствын дурадхагдаһан составые табиха зуураа мэдүүлхые шухалада тоолоноб. Советскэ Правительствын энэ позици тухай бидэнэр мэдүүлээ һэмди. Мартын 9-дэ шаналал гашуудалай митинг дээрэ өөрынгөө хэлэһэн үгэ тухай, нүхэр Л. П. Бериин хэлэһэн үгэ тухай, нүхэр В. М. Молотовой хэлэһэн үгэ тухай би хэлэнэб.

Советскэ Правительство хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай бата бэхи хани барисаае, манай ороной арадуудай хоорондын ахадүүгэй хани барисаае саашадаашье бэхижүүлхэ, социалистическэ гүрэнэйнгөө өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бүхы хэмжээгээр бүхэжүүлхэ гэжэ, арадай аша туһа тухай, тэрэнэй материальна болон культурна эрилтэнүүдые эгээл ехээр хангаха тухай, манай социалистическэ Эхэ ороной саашанхи һалбаран бадаралта тухай һуларшагүй анхарал хандуулжа байха уялга гээшэ манай Правительствын хуули ёһон мүн гэжэ дотоодын политикын талаар манай мэдүүлгэнүүд дотор тон тодорхойгоор хэлэгдэһэн байна. **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Гадаадын политика тушаа хэлэхэ болоо һаа, манай мэдүүлгэнүүд иимэ удхатай байна.

Советскэ Правительство хадаа эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ. Советскэ Союзай өөрыгөө хамгаалалгые ба аюулгүй байдалые хангаха шалгарһан политикые, хоёр талын интересүүдые сахиха үндэһөөр бүхы оронуудтай харилсаа тогтоохо ба тэдэнтэй бодото хэлхеэ холбоо хүгжөөхэ политикые хэлбэришэгүйгөөр ябуулха, агуухэ хитад арадтай, арадай демократиин оронуудай бүхы арадуудтай саашадаашье политическэ болон экономическа нигта харилсаатай байха, тэдэнэртэй ахадүүгэй хани барисаае ба һанал нэгэдэлгые бэхижүүлхэ байна. **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Эб найрамдалай советскэ политика хадаа ехэшье, мүн багашье бусад оронуудай арадуудай эрхэнүүдые хүндэлхэ, тогтоогдоһон уласхоорондын нормонуудые сахиха ябадалһаа үндэһэтэй юм; советскэ гадаадын политика хадаа бусад гүрэнүүдтэй Советскэ Союзай баталһан бүхы договорнуудые наринаар, хэлбэришэгүйгөөр сахиха ябадалһаа үндэһэтэй юм.

Оронуудай бэе бэетэйгээ хэлсээ баталһанай үндэһөөр амгалан ёһоор шиидхэгдэжэ болохогүй арсалдаата гү, али шиидхэгдээгүй асуудал гэжэ мүнөө үедэ байхагүй. Энэ хадаа бүхы гүрэнүүдтэй харилсаха манай харилсаанда, тэрэ тоодо Америкын Холбоото Штадуудтай харилсаха манай харилсаанда хамаадана. Эб найрамдал сахихые хүсэһэн гүрэнүүд хадаа Советскэ Союзай эб найрамдалай бата бэхи политикада мүнөөшье үедэ, мүн саашадаашье найдажа байхадаа болохо. **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Нүхэд депутадууд!

Советскэ арад өөрынгөө хүсэндэ гүн ехээр этигэнэ. Советскэ гүрэнэй хүсэ шадал, советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэл агуухэ ба хэзээ хэзээнэйхиһээ бата мүнхэ байна. Советскэ Правительство манай орон дотор коммунизм байгуулхын түлөө, советскэ арадай сүлөөтэ ба жаргалта ажабайдалай түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө бүхы хүсые гаргаха байна. **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Парти, Правительство болон советскэ арад нигтаар нэгэдэжэ, Советскэ Союзай бүхы арадууд хани барисаата ахадүүгэй бүлэ соо байжа, бидэнэр коммунизм байгуулгын замаар урагшаа дабшахабди! **(Нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалга. Бултадаа хүл дээрээ бодоно).**

СССР-эй Верховно Соведэй IV сесси

Үсэгэлдэр, мартын 15-да СССР-эй Верховно Соведэй IV сесси болобо.

Кремлиин Ордоной заседаниинуудай зал соо хоёр палатануудай—Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй депутадууд сугларба... Оронойнай гүрэнэй засагай дээдэ орган агуухэ вождь И. В. Сталингүйгөөр эгээл түрүүшынхеэ сугларба. Советскэ хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэн, хилын саада тээхи манай хаиннарай сэдьхэл зүрхэн хэмжээлэшэгүй гээгдэл хохидолоор гашуудажа байна.

Советскэ арад хадаа Коммунистическэ партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые тойрон, Советскэ Правительствые тойрон улам нигтаар жагсана, манай орон дотор коммунизм байгуулгын агуухэ хэрэгтэ өөһэдынгөө творческо бүхы эршэ хүсые элсүүлнэ.

Верховно Соведэй сессиин боложо байгаа Кремлиин Ордоной һүр жабхаланта энэ зал соо коммунизмын гениальна стратег өөрынгөө түүхэтэ хэдэн олон үгэнүүдые хэлэһэн байна. Тэдэ үгэнүүдэйнь тус бүринь коммунизм тээшэ манай арадай дабшалгын түүхэтэ шатань болоно. Эндэ агуухэ вождь партиин XVII-дохи ба XVIII-дахи съездүүд дээрэ түүхэтэ элидхэлнүүдээ хэлээ һэн. Энэ зал соо колхозно таряашадай эрхим түлөөлэгшэд нүхэр Сталинтай хамта, тэрэнэй гениальна заабаряар хүдөө ажахын артелиин Жэшээтэ Устав зохёогоо, тэрэниие колхозно ажабайдалай сталинска устав гэжэ арад зон нэрлээ юм. Эндэ агуухэ вождь оронойнгоо эгээл түрүүшын стахановецуудтай уулзаһан байгаа. Тэрэ хадаа мүнөө үсын илагдашагүй хүдэлөөн болоһон һүр хүсэтэ стахановска хүдэлөөнэй эхи табиһан байна. Энэ зал соо нүхэр Сталин СССР-эй Конституци тухай түүхэтэ элидхэлээ хээ һэн, тэрэниие арад зон агуухэ зохёогшын нэрээр сталинска конституци гэжэ нэрлэһэн байгаа. Мүн мэнэ һаяхан партиин XIX съездын түгэсхэлэй заседани дээрэ бүхы ажалшадай агуухэ вождь прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй замые гэрэлтүүлһэн өөрынгөө һүүлшын үгые хэлэһэн байна.

Мүнөө IV сесси түүхэтэ үдэрнүүдтэ боложо байна. Агуухэ вождьнингоо хуурсагайнь дэргэдэ тэрэнэй гайхамшагта шабинар ба соратнигууд нүхэд Г. М. Маленков, Л. П. Берия, В. М. Молотов үгэ хэлэхэ зуураа, эршэ хүсэеэ улам арбидхаха, коммунистическэ общество байгуулха ниитын хэрэгтэ, социалистическэ Эсэгэ оронойнгоо хүсэ шадалыень ба өөрыгөө хамгаалха шадабарииень бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө оруулалтые улам ехэ болгохо гэжэ советскэ арадые уряалһан байна. Энэ уряада советскэ хүнүүд Ленин—Сталинай Коммунистическэ партиие тойрон улам нигтаар жагсан харюусана, коммунизмын илан мандахын тулада Эхэ оронойнгоо аша туһын түлөө шэн габьяата ажалаараа харюусана.

Заседаниин зал соо СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, олон айлшад—столицын ажалшадай түлөөлэгшэд, Московско предприятинуудай стахановецууд, наукын ба культурын ажал-ябуулагшад, Москвагай партийна ба советскэ эдэбхитэд байлсана. Москвада аккредитовалагдаһан хилын саадахи оронуудай посольствонуудай ба миссинүүдэй гэшүүд, тэдэниие толгойлогшод, советскэ ба харин гүрэнүүдэй журналистнууд ложадо һууна.

Президиумэй ложадо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд, министрнүүд һуурияа эзэлнэ.

Үдэрэй хоёр час. Партиин ба Советскэ Правительствын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Г. М. Маленков, Л. П. Берия, В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, М. Г. Первухин, Н. М. Шверник, П. К. Пономаренко, Л. Г. Мельников, М. Д. Багиров, М. А. Суслов, С. Д. Игнатьев, Н. Н. Шаталин, М. Ф. Шкирятов гэгшэдэй зал соо ерэхэдэнь сугларагшад тэдэниие хүл дээрээ зогсожо, нэрьемэ овацяар угтаба.

Сессиие Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ депутат М. А. Яснов нээбэ.

Тэрэ хадаа өөрынгөө инаг вождь ба багша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй Центральна Комитедэй Секретарь Иосиф Виссарионович Сталинай һүүлшын замые гүн гүнзэгы уйдхар гашуудалтайгаар советскэ арадай үдэшэһэн тухайда хэлээд, тэрэнэй арюун нангин дурасхаалые хүл дээрээ зогсожо хүндэлхые дурадхаба. Депутадууд ба айлшад агуухэ вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинай дурасхаалые хүл дээрээ зогсон хүндэлбэ.

Удаань Түрүүлэгшэ хадаа мартын 14-дэ Прагада Чехословацка Республикын Президент, Советскэ Союзай үнэн хани Клемент Готвальд наһанһаа нүгшэбэ гэжэ мэдээсэбэ. Чехословакиин арадтай хамта энэ хүндэ гээгдэл хохидолые манай ороной бүхы ажалшад гүн гүнзэгыгөөр хубаалдана... Эндэ байгшад Клемент Готвальдын дурасхаалые хүл дээрээ зогсон хүндэлбэ. Сесси хадаа Чехословакиин арадуудай инаг вождь Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан, Чехословацка Республикын Национальна Суглаанда гүнзэгы шаналалаа мэдүүлһэн Хандалга нэгэн һаналаар баталан абаа.

Түрүүлэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин үзэмжэдэ иимэ асуудалнуудые дурадхаба:

1. СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшые һунгаха тухай.
2. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшые томилхо тухай.
3. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав ба СССР-эй министерствонуудые шэнэдхэн байгуулха тухай.
4. СССР-эй Верховно Соведэй Секретариие һунгаха тухай.
5. СССР-эй Конституциин 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай.

Сесси дурадхагдаһан зүбшэхэ зүйлнүүдые нэгэн дуугаар батална.

Сессиин зүбшэхэ зүйлнүүдэй нэгэдэхи асуудалаар нүхэр Н. С. Хрущевто үгэ үгтэбэ, тэрэниие нэрьемэ үни удаан замхашагүй альгаташалгаар угтаба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хамтарһан заседаниин Тогтоолой ёһоор Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Комитедэй Түрүүлэгшын тушаалда нүхэр Н. М. Швернигэй һайшаан дурадхагдаһан дээрэһээ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгануудһаа нүхэр Швернигые сүлөөлөөд, тэрэниие СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр һунгаха дурадхал нүхэр Н. С. Хрущев оруулба. СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшын тушаалда нүхэр Климент Ефремович Ворошиловые һунгаха гэһэн дурадхал нүхэр Хрущев оруулба.

—Агуухэ Ленинэй үнэн шаби ба агуухэ Сталинай соратник, манай Коммунистическэ партиин хэрэгэй түлөө, манай орон дотор коммунизмын илалтын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ гэжэ нүхэр Климент Ефремович Ворошиловые манай парти, бүхы советскэ арад мэдэхэ,—гээд депутадуудай ба айлшадай альгаташалган доро нүхэр Хрущев хэлэбэ. Советскэ арадай аша туһын түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгануудые нүхэр К. Е. Ворошилов нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гэжэ бидэ бултадаа этигэнэбди.

Сесси хадаа иимэ шиидхэбэри баталба: ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь дашарамдуулан нүхэр Н. М. Швернигые ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгануудһаа сүлөөлөөд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр тэрэниие һунгаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшээр нүхэр Климент Ефремович Ворошилов нэгэн дуугаар һунгагдаба.

Депутадууд ба айлшад нүхэр К. Е. Ворошиловые хүл дээрээ зогсожо, үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалгаар амаршалба.

Удаань сесси хадаа ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшые томилхо тухай асуудал хаража үзэбэ.

Депутат Л. П. Беридэ үгэ үгтэбэ. Нүхэр Л. П. Бериин трибуна дээрэ гарахадань нэрьемэ замхашагүй үни удаан альгаташалган болобо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй даалгабаряар нүхэр Л. П. Берия СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр Георгий Максимилианович Маленковые томилхо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав тухай дурадхалые СССР-эй Верховно Соведтэ оруулхыень нүхэр Маленковто даалгаха гэһэн дурадхал сессиин үзэмжэдэ табиба.

Депутадууд ба айлшад хүл дээрээ бодоно. Кремлиин ехэ Ордон дотор нүхэр Георгий Максимилианович Маленковые хүндэлһэн үни удаан замхашагүй нэрьемэ альгаташалган болоно.

—Ленинэй оюун бэлигтэ шаби, Сталинай үнэн соратник нүхэр Маленковые Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци, бүхы арадууд һайн мэдэдэг ба тон ехээр хүндэлдэг байна,—гэжэ нүхэр Л. П. Берия хэлэбэ.

Нүхэд депутадууд! Уласхоорондын орёо бэрхэ оршон байдалда манай ороной гадаадын политикые хүтэлбэрилхэ талааршье, мүн манай орон дотор коммунистическэ общество байгуулхын түлөө Советскэ Союзай арадуудай асари ехэ, героическа тэмсэлые хүтэлбэрилхэ талааршье Советскэ Союзай Правительствын үмэнэ ехэ ба харюусалгатай зорилгонууд табигданхай.

Нүхэр Маленковой толгойлһон Советскэ Правительство манай орон дотор коммунизм байгуулха бүхы хэрэгые Ленинэй ба Сталинай һургаһан ёһоор хүтэлбэрилхэ, манай арадай аша туһада хизааргүй үнэн сэхээр алба хэхэ байха гэжэ батаар этигэжэ байһанаа мэдүүлхэдээ, депутадуудай ниитын һанамжые хэлэхэ байнаб гэжэ бодоноб. **(Нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альгаташалга).**

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр Георгий Максимилианович Маленковые томилолго нэгэн дуугаар СССР-эй Верховно Совет баталха гэжэ найдахые хүлисэгты.

Зал соо байгшад бултадаа хүл дээрээ бодоно, нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалган болоно.

Сесси иимэ шиидхэбэриие нэгэн дуугаар баталба: СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр Георгий Максимилианович Маленковые томилхо. Депутадууд ба айлшад агуухэ Сталинай үнэн соратнигые хүл дээрээ бодожо, нэрьемэ альгаташалгаар амаршална, тиигэжэ Советскэ Правительствода өөһэдынгөө хэмжээлэшэгүй найдабариие, партяар зохёогдоһон сталинска гадаадын ба дотоодын политикын, манай советскэ арадай бодото интересүүдтэ харюусаха политикын хэрэг дээрээ шууд сэхээр ба хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэхэ байһанда тон ехээр этигэн найдаһанаа мэдүүлнэд.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав тухай ба СССР-эй министерствонуудые шэнэдхэн байгуулха тухай асуудал харагдажа эхилбэ. Нүхэр **Г. М. Маленковто** үгэ үгтэбэ. Депутадууд ба айлшад хүл дээрээ бодоно. Зал соо нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альгаташалган болоно.

Нүхэр Г. М. Маленковой үгые сугларагшад тон анхаралтайгаар шагнаба. Тэрэ хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведые — Правительствын составые Верховно Соведэй үзэмжэдэ табиха хэрэгые депутадуудай даалгажа, дээдэ зэргын этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө баяр хүргэбэ.

Оронойнгоо ажабайдалые таһалгаряагүйгөөр ба зүбөөр хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн хэдэ хэдэн шухала шиидхэбэринүүдые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хамтарһан заседани абаһан байна гэжэ нүхэр Маленков хэлэбэ. Сесси хадаа эдэ шиидхэбэринүүдые хаража үзэхэ, таарамжатай ба шухала гэһэн хэмжээ-ябуулгануудтаа Верховно Совет манай ороной гүрэнэй засагай дээдэ орган Конституциин ёһоор хуулиин хүсэ олгохо зэргэтэй.

—Мүнөө байһан министерствонуудые томо болгохо, арадай ажахын, культурын, захиргаанай түрэл һалбаринуудые хүтэлбэрилгэ нэгэ министерство дотор нэгэдүүлхэ тушаа хэмжээ-ябуулганууд мүнөө бэшэ, харин үни хада шухала болоод байһан юм гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ гэжэ манай парти ба Правительство удаан саг соо, нүхэр Сталинай мэндэ байхада, тэрээнтэй хамта бодожо байһан юм. Тиин мүнөө манай орондо хүшэр хүндэ хохидолой тохёолдоод байхада, бидэнэр гүрэнэй ба ажахын ажалябуулгые хүтэлбэрилгэ саашадань һайжаруулха талаар шухала болоһон эмхидхэлэй хэмжээнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ ябадалые миин лэ түргэдүүлһэн байнабди.

Манай орон хадаа министерствонуудые томодхохо хэрэгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ бүхы арга боломжонуудтай, юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа баян дүй дүршэлтэй, томодхогдоһон министерствонуудые хүтэлбэрилхэ шадабаритай, нилээд ургаһан кадрнуудтай гэжэ нүхэр Маленков тэмдэглэбэ.

Верховно Соведэй үзэмжэдэ нүхэр Маленков иимэ дурадхалнуудые оруулба:

Гүрэнэй аюулгүйе сахиха Министерствые ба дотоодын хэрэгүүдэй Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерство; Сэрэгэй Министерствые ба Далайн-Сэрэгэй Министерствые—СССР-эй оборонын Министерство; гадаадын худалдаа наймаанай Министерствые ба СССР-эй худалдаа наймаанай Министерствые—СССР-эй дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай Министерство; хүдөө ажахын, хлопководствын, совхозуудай, бэлэдхэлэй ба ой модоной ажахын Министерствонуудые—СССР-эй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй Министерство; дээдэ һуралсалай, кинематографиин Министерствонуудые, искусствонуудай хэрэгые эрхилхэ Комитедые, радиоинформациин Комитедые, Главполиграфиздат ба ажалай резервнүүдэй Министерствые — СССР-эй культурын Министерство; хүнгэн промышленностиин, эдеэ хоолой промышленностиин, һү ба мяханай промышленностиин, загаһанай промышленностиин Министерствонуудые—СССР-эй хүнгэн ба эдеэ хоолой Министерство; хара металлургиин ба үнгэтэ металлургиин Министерствонуудые — СССР-эй металлургическа промышленностиин Министерство; автомобильна ба тракторна промышленностиин, машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын, хүдөө ажахын машина бүтээлгын ба станок бүтээлгын Министерствонуудые—СССР-эй машина бүтээлгын Министерство; транспортна машина бүтээлгын, судна барилгын промышленностиин, хүндэ машина бүтээлгын, барилгын ба харгы замай машина бүтээлгын Министерствонуудые — транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын Министерство; электростанцинуудай, электропромышленностиин ба хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин Министерствонуудые—электростанцинуудай ба электропромышленностиин Министерство; зэбсэгжэлгын ба авиационно промышленностиин Министерствонуудые —СССР-эй оборонно промышленностиин Министерство; ой модоной промышленностиин, саарһанай ба модо үйлэдбэрилгын промышленностиин Министерствонуудые — СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерство; хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын ба машина бүтээлгын предприятинуудай барилгын Министерствонуудые — СССР-эй барилгын Министерство; далайн флодой, гол мүрэнэй флодой Министерствонуудые ба Хойто далайн Главна управлениие—Далайн ба гол мүрэнэй флодой Министерство болгохо.

Геологиин Министерствые болюулаад, тэрэнэй уялгануудые металлургическа, нүүрһэнэй, нефтяной промышленностиин ба бусад Министерствонуудтэ, ашагта малтамалнуудай промышленностиие мэдэлдээ абадаг Министерствонуудтэ даалгаха, автомобильна транспортын Министерствые болюулаад, тэрэнэй уялгануудые зам харилсаанай Министерстводэ даалгаха, арадай ажахые материально-техническэ талаарнь хангаха СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитет ба эдеэ хоолой болон промышленна эд товараар хангаха Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедые СССР-эй Госплантай нэгэдхэхэ гэһэн дурадхалые нүхэр Маленков оруулба. Саашань нүхэр Маленков тэрээндэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэдэ үгтэһэн даалгабариин ёһоор, Верховно Соведэй үзэмжэдэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй составые табиба.

Нүхэр Г. М. Маленковой табиһан правительствын составые депутадууд үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалгаар һайшааба.

СССР-эй Верховно Соведэй баталалгада Министрнүүдэй Соведэй составые табиһанайнгаа һүүлээр нүхэр Маленков гадаадын ба дотоодын хэрэгүүдэй талаар партиин зохёоһон политикые Правительство бүхы ажал-ябуулгадаа эрид шууд бэелүүлхэ гэжэ мэдүүлбэ.

Арадай аша туһа тухайда, тэрэнэй материальна ба культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха тухайда, социалистическэ Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран хүгжэхэ тухайда хододоо анхаран оролдохо уялга болбол Советскэ Правительствын хуули ёһон мүн гэжэ нэрьемэ альгаташалган доро нүхэр Маленков мэдүүлбэ.

Гадаадын политика тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Маленков эб найрамдалые сахин хамгаалха ба бэхижүүлхэ шалгарһан политикые, Советскэ Союзай өөрыгөө хамгаалгые ба аюулгүйе хангаха политикые, баталан абаһан договорнуудаа хоёр талаһаа сахилгын үндэһэ һуури дээрэ бүхы оронуудтай хани харилсаа ба бодото барисаа хүгжөөлгын политикые Советскэ Правительство хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ, политическэ ба экономическа нигта хани харилсаае хойшодооshье бэелүүлхэ, агуухэ хитад арадтай, арадай демократиин оронуудай бүхы арадуудтай ахадүүгэй хани барисаагаа ба һанал нэгэдэлгээ улам бэхижүүлхэ гэжэ мэдүүлбэ. Эдэ үгэнүүд нэрьемэ альгаташалгаар угтагдаба.

Оронуудай бэе бэетэйгээ хэлсээ баталһанай үндэһөөр, амгалан ёһоор шиидхэгдэжэ болохогүй арсалдаата гү, али шиидхэгдээгүй асуудал гэжэ мүнөө үедэ үгы гэжэ нүхэр Маленков тэмдэглэбэ. Энэ хадаа бүхы гүрэнүүдтэй харилсаха манай харилсаанда, тэрэ тоодо Америкын Холбоото Штадуудтай харилсаха манай харилсаанда хамаадана.

Өөрынгөө хүсэнүүдтэ советскэ арадай гүнзэгыгөөр этигэдэг байһан тухайда, Советскэ Гүрэнэй хүсэ шадалай, советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлэй хэзээ хэзээнэйхиһээ айхабтар ехэ ба булигдашагүй байһан тухайда нүхэр Маленков үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ. Советскэ Правительство манай орон дотор коммунизм байгуулхын түлөө, советскэ арадай сүлөөтэ ба зол жаргалта байдалай түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө бүхы хүсые гаргаха гэжэ тэрэ найдуулба.

— Парти, Правительство болон советскэ арад нигтаар нэгэдэжэ, Советскэ Союзай бүхы арадууд хани барисаата ахадүүгэй бүлэ соо ябажа, бидэнэр коммунизм байгуулгын замаар урагшаа дабшахабди!—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Бултадаа хүл дээрээ бодоно. Нэрьемэ үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалган соностоно.

Сесси ССР Союзай Министерствонуудые шэнэдхэн байгуулха тухай Хуулиие нэгэн дуугаар баталба.

Мүн тэрэшэлэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав нэгэн дуугаар баталагдаба.

Сесси хадаа СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретаряар нүхэр Н. М. Пеговые һунгажа, эдэ уялгануудһаа нүхэр А. Ф. Горкиниие сүлөөлбэ.

Һүүлээрнь сесси болбол СССР-эй Конституциин Министрнүүдэй Соведэй составые тодорхойлдог 70-дахи статьяда, СССР-эй Конституциин 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай асуудалые хаража үзэһэн байна. СССР-эй Верховно Соведэй энэ сесси дээрэ баталан абтаһан СССР-эй Министерствонуудые шэнэдхэн байгуулха тухай Хуулиин ёһоор гүрэнэй управлениин органуудай системэдэ оруулагдаха хубилалтанууд эдэ статьянууд дотор хараалагданхай.

«СССР-эй Конституциин (Үндэһэн хуулиин) 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруулха тухай» Хуулиие палатанууд тус тустаа нэгэн дуугаар баталан абаба.

Сесси хадаа СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын Орлогшоор томилогдоһонтойнь дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнэй уялгаһаа нүхэр В. В. Кузнецовые сүлөөлөөд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр А. А. Андреевые һунгаба.

Сессиин зүбшэхэ зүйлнүүдынь дүүрэбэ. Түрүүлэгшэ нүхэр Яснов ССР Союзай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси хаагдаба гэжэ соносхобо.

Депутадууд хүл дээрээ бодожо, ССР Союзай Правительствые үни удаан альгаташалгаар амаршалба.

КЛЕМЕНТ ГОТВАЛЬД

Советскэ Союзай Коммуниотическэ партиин Центральна Комитедһээ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведһээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол Чехословацка Республикын Президент, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, Чехословакиин арадуудай инаг вождь, Советскэ Союзай үнэн хани нүхэр Клемент Готвальд удаан бэшээр аад, хүндөөр үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр мартын 14-нэй үдэрэй 11 часта Прагада наһанһаа нүгшэбэ гэжэ партида, бүхы ажалшадта гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет | **ССР Союзай Министрнүүдэй Совет** | **СССР-эй Верховно Соведэй Президиум.**

Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, Чехословакиин правительствода, Чехословацка Республикын Национальна Суглаанда

Хүндэтэ нүхэдүүд ба хани нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиум болбол Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ, Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдын сагһаа урид наһанһаа нүгшэһэндэ гашуудажа ба таанартай хамта гүнзэгы ехэ гашуудалые хубаалдажа байһанаа мэдүүлнэ.

Нүхэр Клемент Готвальд наһанһаа нүгшэжэ, Чехословакиин арадууд ба Коммунистическэ парти өөрынгөө агууехэ вождиие, Чехословакида арадай демократическа байгуулалтын илахын түлөө, социализм байгуулхын түлөө эсэшэ сусашагүй ба зориг түгэлдэр тэмсэлшые алдаба.

Бүхы дэлхэйн ажалшад уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшадай нэгые алдаба, нүхэр Клемент Готвальд хадаа пролетарска революционер байһан өөрынгөө гайхамшагта ажаябадалые энэ хүдэлөөндэ зорюулһан байна.

Чехословакиин ба Советскэ Союзай хоорондохи ахадүүгэй хани барисаан болбол Чехословацка Республикын бэеэ даанхай байдалай һалбаран бадаралтын найдабари мүн гэжэ тоолоод, нүхэр Клемент Готвальд энэ нигта союзые, бата бэхи хани барисаае бэхижүүлхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилдэг байгаа.

Агууехэ Сталинай үнэн соратник, Советскэ Союзай шалгарһан хани нүхэр Клемент Готвальд советско-чехословацка хани барисаае бэхижүүлхэ замаар Чехословакиие хүтэлдэг, энэ хани барисаан хадаа Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ ба бэеэ даанхай байдалай эшэ үндэһэн мүн гэжэ үнэн зүбөөр тоолодог байгаа.

Эб найрамдалай хэрэгэй түлөө, арадуудай хоорондын хани барисаае бэхижүүлхын түлөө, социализм байгуулхын түлөө тэмсэлдээ Чехословакиин арадууд Чехословакиин Коммунистическэ партиие, правительствые тойрон өөһэдынгөө зэргэнүүдые улам бүри нигтаар жагсааха байна гэжэ хүшэр хүндэ хохидол тохёолдоһон эдэ гашуудалта үдэрнүүдтэ бидэнэр батаар найданабди.

Хүшэр хүндэ гээлтэ хохидолтой дашарамдуулан Чехословакиин арадуудтай хамта гашуудажа байхадаа, Советскэ Союзай арадууд Клемент Готвальдын һаруул тунгалаг образые сэдьхэл зүрхэндөө һахижа ябаха, Клемент Готвальд болбол арадуудай хоорондын эб найрамдалай түлөө, Советскэ Союзай ба Чехословацка Республикын хоорондохи хэтэ мүнхын хани барисаанай түлөө тэмсэлдэ хододоо зоригжуулхы жэшээ боложо байха байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет | **ССР Союзай Министрнүүдэй Совет** | **СССР-эй Верховно Соведэй Президиум.**

Чехословацка Республикын Национальна Суглаанда

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет болбол Чехословацка Республикын Президент, Гүрэнэй элитэ ажал-ябуулагша ба Чехословакиин арадуудай инаг вождь Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан Чехословацка Республикын Национальна Суглаанда гүнзэгы гашуудалаа мэдүүлнэ.

Чехословакиин арадуудай вождь, Чехословацка арадай демократическа шэнэ гүрэнэй эсэшэ сусашагүй эмхидхэгшэ, Советскэ Союзай үнэн хани нүхэр Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэндэ бидэнэр таанартай хамта гүн ехээр гашуудажа байнабди.

ССР Союзай Верховно Совет.

Чехословакиин Президент Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэдэ байлсаха правительственна делегаци

СССР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Центральна Комитет хоёрдоо Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсахын тула правительственна делегациие СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо Маршал Н. А. Булганин (делегациин толгойлогшо), ажалшадай депутадуудай Московско Городской Соведэй Түрүүлэгшэ М. Я. Яснов, Н. М. Пегов, Чехословакида байгаа СССР-эй Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Е. Богомолов, генерал-лейтенант А. З. Кабулов гэгшэдһээ бүридүүлбэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэндэ гашуудалаа мэдүүлбэ

Мартын 14-дэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Нэгэдэхи Орлогшо А. Я. Вышинский, Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев СССР-тэ байгаа Чехословацка Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Я. Воцаглинта ошожо, Чехословацка Республикын Президент, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө гүнзэгы гашуудалаа мэдүүлбэ.

ЧЕХОСЛОВАКИИН БҮХЫ АЖАЛШАДТА

Чехословакиин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй, Чехословацка правительствын ба Национальна фронтын ябуулга хэхэ Центральна Комитедэй хандалга

ПРАГА, мартын 14. (ТАСС). Чехословакиин бүхы ажалшадта КПЧ-гэй ЦК-гэй, Чехословацка правительствын ба Национальна фронтын ябуулга хэхэ Центральна Комитедэй хандаһан хандалгын доро дурсагдаха текстые Чехословацка телеграфна агентство дамжуулба.

ЧЕХОСЛОВАКИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДҺЭЭ, ЧЕХОСЛОВАЦКА ПРАВИТЕЛЬСТВОҺАА, НАЦИОНАЛЬНА ФРОНТЫН ЯБУУЛГА ХЭХЭ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДҺЭЭ

Чехословакиин бүхы ажалшадта

Хүндэтэ нүхэдүүд ба ханинар!

Чехословацка Республикын президент, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ нүхэр Клемент Готвальд хүндөөр үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр, мартын 14-нэй үглөөнэй 11 часта наһанһаа нүгшэбэ гэжэ Чехословакиин парти ба бүхы арадта Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, Чехословацка правительство ба Национальна фронтын ябуулга хэхэ Центральна Комитет тон ехэ гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Нүхэр Клемент Готвальдын ами наһые абархын тулада хүнэй шадаха бүхы юумэн хэгдээ. Гэхэтэй хамта, Советскэ Союзай правительство чехословацка арадта тон ехэ, үнэхөөр ахадүү ёһоной туһаламжа үзүүлбэ. Советскэ ба чехословацка эрхим врачууд үбшэлэгшые һахижа аргалаа. Нүхэр Готвальд өөрөө, хүсэд мэдэрэлтэй байжа, һүүлшынгээ минута болотор шахуу үхэлдэ эсэргүүсэн героическаар тэмсэһэн байна. Тиигэбэшье, бидэндэ тон үнэтэй ами наһаниинь абарагдажа шадагдаагүй.

Чехословацка арадта хүндэ, эгээн хүндэ саг тохёолдоо. Агууехэ Сталинай наһанһаа нүгшэһэнэй һүүлээр уданшьегүй, иимэ тэхэрюулэгдэшэгүй ехэ гашуудал манай арадта тохёолдобо. Манай ажалшадай инаг вождь, Ленинэй, Сталинай эгээн эрхим ба эгээн үнэн шаби, манай арадай-демократическа эхэ ороной эсэгэнь наһанһаа нүгшөө. Ленинско-сталинска шэнэ түхэлэй парти—манай Коммунистическэ партиие байгуулһан ба хатуужуулһан нүхэр Готвальд наһанһаа нүгшэбэ.

Капиталистнуудые, мүлжэгшэдые, арадай дайсадые хайшан гэжэ бута сохихо тухай манай арадта зааһан ба һургаһан, тус тэмсэл дотор чешскэ болон словацка ажалшадые нигтаар нэгэдүүлһэн нүхэр Готвальд наһанһаа нүгшэбэ.

Чехословацка-советскэ хани барисаанай ба ахадүүгэй холбооной таһаршагүй бата союз дотор манай арадуудые Советскэ Союзай арадуудтай хэтэ мүнхэдэнь нэгэдүүлһэн нүхэр Готвальд наһанһаа нүгшэбэ.

Фашистска булимтарагшадта эсэргүүсэн, национальна сүлөөтэ байдалай түлөө манай арадай агууехэ тэмсэлые бата ба хэлбэришэгүйгөөр хүтэлһэн нүхэр Готвальд наһанһаа нүгшэбэ.

Баатар габьяата советскэ сэрэгшэдэй сүлөөлһэн манай эхэ орон соо шэнэ байдал байгуулха ябадалда маниие хүтэлһэн нүхэр Готвальд наһанһаа нүгшэбэ. Энэ шэнэ байдалда капиталистнууд, томо помещигүүд ба гадаадын империалистнууд бэшэ, харин бүхы ажалша арадтай ахадүүгэй ёһоор нэгэдэһэн хүдэлмэришэн анги зонхилхы хүсэниинь болонхой.

Жабхаланта һайхан социалистическэ ерээдүйн агууехэ перспективэ, арадай амгалан, ажана ба зол жаргалта байдалай перспективэ манда нээжэ үгэһэн, манай эхэ орон дотор социализм хайшан гээд байгуулха тухай бидэндэ үдэр бүри заажа үгэдэг байһан нүхэр Готвальд наһанһаа нүгшэбэ.

Манай гүрэнэй өөрыгөө хамгаалха шадабариие бэхижүүлхэ тухайда хододоо оролдодог байһан, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй алдарта Советскэ Армитай зэргэлэн ябажа эхэ ороноо сахин хамгаалхынь тулада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахин хамгаалалсахынь тулада, агрессорэй али бүхы аашануудые зайсуулан сохихоор бэлэн байхынь тулада хододоо оролдодог байһан нүхэр Готвальд наһанһаа нүгшэбэ.

Хүндэтэ нүхэдүүд, аха дүүнэр ба эгэшэ дүүнэр!

Манай арадта тон ехэ, тэхэрюулэгдэшэгүй хохидол тохёолдоо. Зүгөөр, эгээн бэрхэтэй сагташье зорилгоо хухарха ёһогүйбди, агууехэ зорилгонуудаа дүүргэхэ тухайда мартаха ёһогүйбди гэжэ, бидэниие агууехэ Сталинай һургадаг байһанай ёһоор, мэнэ һаяхан нүхэр Готвальд манда зааһан юм.

Мүнөө сагта бидэнэр бултадаа тиимэл байха ёһотойбди. Манай дунда һула ба уулгар ябадал байха ёһогүй.

Манай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые, манай Национальна фронтын правительствые тойрожо бүри нигтаар эмхидэн жагсая!

Энэ бэрхэтэй сагта манай арадай нэгэдэлынь гранит мэтэ бата болог лэ! Бидэниие нүхэр Готвальдын хүтэлһэн ленинско-сталинска замаар, урагшаа бүри эрид шууд ба шэн зоригтойгоор дабшахабди!

Манда түшэг тулгуури ба эрхим жэшээ болгошо агууехэ Советскэ Союзда, тэрэнэй алдарта Коммунистическэ партида бүри дүтэлэн жагсахабди!

Өөһэдынгөө шэн зориг ба һэрэмжые бүри ехээр шангадхахабди, манай партиин нэгэдэлые, манай чехословацка городой ба деревниин ажалшадай Национальна фронтын нэгэдэлые эбдэхэ гэжэ һэдэгшэдые бута сохихобди!

Зохёон байгуулхы зорилгонуудаа дүүргэхын тулада бүри ехэ эршэ хүсэтэйгөөр ажаллахабди. Өөрынгөө түрүүшын табанжэлые — готвальдовско табанжэл гэжэ нэрлэһэн байнабди. Готвальдын эридэгэй ёһоор, энэнээ дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн табихабди, манай эхэ орон дотор социализм байгуулхын тулада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн табихабди, дайн үүдхэгшэдэй хорото муухай түсэбүүдые бүри шангаар бута сохихын тулада, манай эхэ орониие Советскэ Союзай толгойлдог эб найрамдалай бүхэдэлхэйн фронтын бата хэрэм болгохын тулада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн табихабди!

Нүхэр Клемент Готвальдын нэрэнь чехословацка арадай дунда хэтэ мүнхэдөө оршон мандахал. Нүхэр Клемент Готвальдын нэрэнь манай сэдьхэл зүрхэндэ, манай һанал бодол ба манай ябуулганууд дотор оршон мандахал.

Ленин—Сталинай туг доро, готвальдовско замаар урагшаа, чехословацка ударна бригада!

Клемент Готвальдын ленинско-сталинска захяануудтань хэзээдэ үнэн байха Чехословакиин Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Чехословацка ба советскэ арадуудай хани барисаан, ахадүүгэй холбоон хэтын хэтэдэ мандаха болтогой!

Гуситска ба готвальдовско бата хатуу ба эрэлхэг зоригтой чехословацка арад мандаха болтогой!

Манай хүндэтэ чехословацка эхэ орон мандаха болтогой, өөрынгөө ехын ехэ хүбүүн нүхэр Клемент Готвальдын нэрэ түрын ба алдар солын тулада һалбаран мандаг лэ!

Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитет. | **Чехословацка Республикын правительство** | **Национальна фронтын ябуулга хэхэ Центральна Комитет.**

Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиумэй, Чехословацка Республикын правительствын онсо заседани

ПРАГА, мартын 14. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиумэй, Чехословацка Республикын правительствын шаналал дурасхаалай хамтарһан заседани болоо. Шаналал дурасхаалай заседаниие премьер-министр Антонин Запотоцкий нээбэ. Бүхы республика дотор тэрэниие хүдөөлүүлхэ үдэр хүрэтэр гүрэнэй шаналал дурасхаал соносхохо гэһэн шиидхэбэри хамтарһан заседани дээрэ абтаһан байна. Гүрэнэй шаналал дурасхаалай үдэрнүүдтэ гүрэнэй ба улаан тугууд нэнгүүлэн тонгойлгогдохо юм. Гүрэнэй шаналал дурасхаалай үедэ театральна зүжэгүүд ба киносеанснууд, концертнүүд, культурна вечернүүд, спортивна мүрысөөнүүд болон һайндэрлэлгэ хоригдохо байна.

Республикын президент, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ нүхэр Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгые эмхидхэхын тулада комисси байгуулагдаба. Комиссин составта: комиссиин түрүүлэгшэ А. Запотоцкий, комиссиин гэшүүд: В. Широкий, К. Бацилек, А. Чепичка, А. Новотный, Й. Плойгар, Э. Шлехта, Г. Климент, Б. Келлер; комиссиин секретарь Р. Градец гэгшэд оролсоно.

Чехословакиин Национальна обороны министрын приказ

ПРАГА, мартын 15. (ТАСС). Чехословацка Национальна обороны министрын Чехословацка армида гаргаһан приказай текстые чехословацка телеграфна агентство дамжуулна. Приказ сооһь ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Нүхэд солдадууд, сержантнууд ба младша офицернүүд! Нүхэд офицернүүд ба генералнууд!

Манай үеын агууехэ хүн, Советскэ Союзай арадуудай болон бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй гениальна вождь ба багша, манай эгээн эрхим хани Иосиф Виссарионович Сталинай бидэнһээ хахасаад байһан эдэ хүндэ үдэрнүүдтэ манай арадта ба армида шэнэ тон ехэ уйдхар гашуудал тохёолдобо. Манай хүндэтэ, бүхы арадай инаглан дурладаг республикын президент ба Чехословацка зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Главна командалагша, Чехословакиин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ нүхэр Клемент Готвальд 1953 оной мартын 14-нэй үдэрэй 11 часта наһанһаа нүгшэбэ.

Нүхэр Готвальдын хэһэн ажал тон ехэ. Тэрэ хадаа Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталинай илалта түгэлдэр һургаалай ёһоор ажалша арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө эбсэшэгүй шанга тэмсэл бүхы наһан соогоо хээ. Тэрэ хадаа Чехословацка Коммунистическэ партиие байгуулжа хатуужуулаа, тэрэнэй толгойлолго доро бүхы ажалшадые капиталистическэ мүлжэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэ нэгэдүүлээ, фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлыень хүтэлбэрилөө, манай Эхэ орониие Советскэ Армиин сүлөөлһэнэй хойто тээ манай арадуудые социализм байгуулгын богоһодо хүргөө.

Нүхэр Клемент Готвальд манай зэбсэгтэ хүсэнүүдые, манай арадай армиие байгуулагша мүн. Республикын оборонно шадабари тухай, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы, политическэ ба моральна үндэр хэмжээндэ байха тухай эсэшэгүйгөөр тэрэ оролдолог байгаа.

Нүхэд солдадууд, сержантнууд ба младша офицернүүд!

Нүхэд офицернүүд ба генералнууд!

Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые ба национальна фронтын правительствые тойрон бүри нигтаар жагсагты!

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ хүсэ шадалые эсэшэгүйгөөр бэхижүүлхэ, тэдэнэй дайшалхы бэлэн байлгые ба һэрэмжые дээшэлүүлхэ шахаа тангариг манай инаг багша ба манай эсэгэ, манай Верховно Главнокомандалагша Президент Клемент Готвальдын хуурсагай дэргэдэ үгэнэбди.

Нүхэр Клемент Готвальдын захяае бэелүүлэн, алдарта Советскэ Армитай зэргэлэн ябажа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бүри хёрхоор сахихабди.

Манай Эхэ орондо социализм байгуулгада аюул тохёолдуулхые хүсэһэн ямаршье агрессорые бута сохихобди.

Национальна обороны Министр армиин генерал А. ЧЕПИЧКА».

Чехословацка Республикын Президент ба Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ нүхэр Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэн тухай мэдээсэл

ПРАГА, мартын 14. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентство дамжуулна:

Үглөөнэй 9 часта нүхэр Клемент Готвальд ехэ хүндөөр мэдээгээ алдаһан байба. Амисхаалыень ба шуһанайнь ябасые искусственна аргаар дэмжэгдэдэг байбашье, зүрхэ һудалайнь сохисо дахин дахин дутамаг, хүндэ (коллапс) болоо. Бэень бүри сайбар ба хүхэ боложо, амисхаалынь зогсоһон, һудалайнь сохисо мэдэгдэхээ болиһон, шуһанай давлени үгы болоһон байна. Мүн нервнэ центрнүүдэйнь муудалга дахин һэдэрһэн байна. Үглөөнэй 11 часта нүхэр Клемент Готвальд наһанһаа нүгшэбэ.

СССР-эй Медицинскэ наукануудай академиин болото гэшүүн медицинскэ наукануудай доктор А. Бакулев, медицинскэ наукануудай доктор профессор А. Марков, главна терапевт профессор И. Харват, профессор В. Йонаш, профессор И. Прохазка, медицинскэ наукануудай доктор Е. Федорова, доктор И. Карпишек, доцент Б. Шпачек, доктор С. Заводный—Гүрэнэй санаториин директор, главна хирург профессор А. Ирасек, хирургын профессор И. Дивиш.

Гадаадын делегацинууд Москваhаа бусаба

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталинние хүдөөлүүлгэдэ байлсаhан доро дурсагдаhан делегацинууд мартын 13-да Москваhаа бусаба:

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. Ракоши түрүүтэй Венгерскэ правительственна делегаци. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. З. Сабуров болон СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Г. М. Пушкин делегациие үдэшөө.

Принц Мухаммед Дауд хан түрүүтэй Афганистанай делегаци. СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Г. М. Пушкин делегациие үдэшэбэ.

(ТАСС).

И. В. Сталинай зааhан замаар ябаха тангариг үгэнэбди

ВЕНА. (ТАСС). Австридахи советскэ верховно комиссарай нэрэ дээрэ таhалгаряагүй орожо байhан бэшэгүүд дотор австрийска ажалшад хадаа нүхэр И. В. Сталинай наhанhаа нүгшэhэндэ гашуудахатаяа хамта, эб найрамдалые хамгаалхын, австрийска болон советскэ арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхын тулада хамаг бүхы юумые хэхэбди гэжэ тэдэнэр найдуулна.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ байhанаа бидэнэр найдуулнабди гэжэ Графенегэй хүдөө ажахын хүдэлмэришэд ба таряашадай бэшэг соо хэлэгдэнэ. Советскэ Союзда хандалга хүн бүхэнэй үнэн сэхэ байлгын шалгалта мүн байhан тухай нүхэр Сталинай хэлэhэн үгые бидэнэр хэзээдэшье мартахагүйбди.

Урдань «концлагерьнуудта hуугаад гаргашадай союзай» нютагай организациин гэшүүд иигэжэ бэшэнэ:

Бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы прогрессивнэ хүнүүдэй хани И. В. Сталинай наhанhаа нүгшэhэниие мэдэхэдээ бидэнэр гүнзэгыгөөр гашуудабабди. Бидэнэр, урдань концлагерьнуудта hууhанаа гаргашад, нүхэр И. В. Сталинай зааhан замаар ябажа эрхэ сүлөөгэй ба удаан сагай эб найрамдалай түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэхэбди гэжэ тангариг үгэнэбди.

Освенцимэй концлагерьта hуужа гаргашад хадаа өөhэдынгөө сүлөөгэй ба ажабайдалай түлөө советскэ алдарта армида болон тэрэнэй гениальна хүтэлбэрилэгшэ Генералиссимус Сталинда уялгатай байhанаа хэзээдэшье бидэнэр мартахагүйбди гэжэ өөhэдынгөө бэшэг соо онсо тэмдэглэнэ.

„СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд" гэжэ И. В. Сталинай гениальна зохёол Францида олоор тараагдана

ПАРИЖ. (ТАСС). «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ нүхэр И. В. Сталинай зохёолдо Франциин прогрессивнэ олониитэ ехэ анхарал табина.

«Юманите» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор энэ оной мартын 11-нэй байдалаар нүхэр И. В. Сталинай энэ түүхэтэ зохёолой 259.111 хэhэг ном тараагдаhан байна.

Андрэ Стиль советскэ уранзохёолшодтой уулзаба

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Секретарь И. В. Сталинние хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсахын тулада французска элитэ уранзохёолшо, Сталинска шангай лауреат Андрэ Стиль, мүн поэт Эме Сезер французска делегациин составта оролсон Москвада ерэhэн байна.

Французска литераторнуудтай СССР-эй Советскэ уранзохёолшодой Союзда уулзалга болоо.

Нүхэр Сталинай наhанhаа нүгшэhэн тухай мэдээсэл французска арадые гүнзэгы ехээр гашуудуулаа. Агууехэ вождиин дурасхаалда зорюулагдаhан шаналал-гашуудалай митингнүүд олон зоной хабаадалгатайгаар Францида болоо гэжэ хөөрэлдөөн дээрэ Андрэ Стиль хэлэhэн байна.

Андрэ Стилиин ба Эме Сезэрэй гүйлтаар уранзохёолшод К. Симонов, А. Сурков, И. Анисимов, Б. Полевой болон бусад советскэ литераторнуудай творческо хүдэлмэри тухай, тэдэнэй уншагшадтаяа ямар холбоотой байдаг тухай хөөрэжэ үгөө. Советскэ реализмын, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ уранзохёолшодой хабаадалга тухай мүн лэ хөөрэлдэhэн байна.

(ТАСС).

Арадай демократиин оронуудай ажахынь ургажа ба дэбжэжэ байна

Промышленностиин хурдан ургалта

Арадай демократиин европейскэ оронуудта арадай ажахын 1952 оной түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд толилогдоо. Тэндэ бэшэгдэhэн тоонууд хадаа арадай демократиин оронуудай ажалша зоной шэлэжэ абаhан замай хэды шэнээн зүб байhые гэршэлнэ, өөрынгөө агууехэ сүлөөлэгшэ ба хани болохо Советскэ Союзтай эдэ оронуудай ахадүүгэй хани барисаанай хэды ехэ хүсэтэй байhыень баримтална. Сүлөөтэ арадуудай амгалан тайбан амжалтата ажал промышленностьда ба хүдөө ажахыда, арад зоной материальна hайн байдалые ба культурна хэмжээень үргэхэ ябадалда социализм байгуулгын бүхы hалбари дээрэ өөрынгөө баян бардам үрые үгэжэ байна.

Арадай демократиин оронуудай амгалан тайбан шанартай ажахы хадаа Советскэ Союзай ажахыдал адли, обществынгоо материальна болон культурна эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хангаха зорилготойгоор хүгжэжэ байна. Энэ ажахы кризис гэхэ мэтын капиталистическэ ажахын харша үзэгдэлнүүдые мэдэдэггүй, тиимэ хадаа ходо хүгжэжэ, хүн зоной ажаhуудалые саг үргэлжэ hайжаруулжа, хүдэлмэриин наhанай хүнүүдые дуратай хүдэлмэреэр хангажа байдаг.

Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудаар хүтэлбэрилэгдэжэ ябаhан арадай демократиин оронуудай ажалшад хадаа Советскэ Союзай ахадүүгэй туhаламжа дэмжэлгэдэ түшэглэн, арадайнгаа ажахые тон түргэн темптэйгээр хүгжөөнэ.

1952 ондо промышленностиин үйлэдбэри 1951 оной хэмжээе Польшодо 20 процентээр, Чехословакида 18 процентээр, Венгридэ — 24 процентээр, Румынида — 23 процентээр, Болгарида — 18 процентээр үлүүлhэн байха юм. Албани гэжэ гүрэнэй промышленностьнь 1951 оной хэмжээе мүн лэ ехээр ахиhан байна.

Германска Демократическа Республикада промышленна үйлэдбэриин 1950 оной хэмжээн энэ жэлэй эхин болотор 40,5 процентээр үргэгдэнхэй.

Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд арадай демократиин оронуудай хүндэ промышленностиие хүгжөөхэ тухай тон ехэ анхаралаа табина. Энээнэй ашаар ажахын тэрэ шухала hалбари эгээл түргэнөөр хүгжэжэ, арадай ажахын бүхы hалбаринуудай ба ажалшадай ажаhуудалай хүсэтэ бадаралтын булагынь, арадай демократиин оронуудай бэеэ даанхай байдалай түшэг тулгууринь болоо.

Үнгэрөөшэ жэл хадаа социализмын замаар хүгжэжэ байhан арадай демократиин оронуудай амгалан тайбан шанартай ажалай хэды шэнээн ашатай туhатай байhыень, мүн харша шанартай капиталистическэ ажахын хэды хүндэ байдалда ороод байhыень баримталан харуулба.

Дайнhаа ехээр хохидоhоншье hаа, Советскэ Союзhаа ахадүүгэй туhаламжа абадаг Европын арадай демократическа оронуудта промышленна үйлэдбэриинь хэмжээн дайнай урдахиhаа мүнөө хоёр, дүрбэ ба буришье ехэ байхадань, дайнhаа ехэ гэмтэл абаагүй аад, американска «туhаламжын» hабарта хабшагдаhан Баруун Европын капиталистическэ оронуудта промышленна үйлэдбэринь арай гэжэ дайнай урдахи хэмжээндэ хүрэhэн байха юм. Үнгэрөөшэ, 1952 ондо дурсагдаhан бүхы оронуудта үйлэдбэриин хэмжээн унаhан байна. Энэ хадаа экономическа кризисэй дүтэлжэ байhые баримтална. Англи, Бельги гэхэ мэтын европейскэ капиталистическэ оронуудта промышленна үйлэдбэриин хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэй турша соо 1951 онтой жэшэбэл 3-hаа 10 процент хүрэтэр унаhан байна. Хүн зоной эрилтые бэшэ, харин капиталистнууд — баяшуулай ханаха садахагүй эрилтые хангаха зорилготой байhан капиталистическэ ажахын системэ ондоо үрэ дүн үгэжэ шадахагүй!

Общественнэ шэнэ байгуулалта, өөртөө, өөрынгөө Эхэ орондо туhатай сүлөөтэ ажал, агууехэ Советскэ ороной туhаламжа — эдэ бүгэдэ хадаа барилгын тон томо, тон үргэн хүдэлмэри ябуулха арга боломжо арадай демократиин оронуудта бии болгоо. Мүнөө эдэ оронуудта үзэгдөө дуулдаагүй ехэ барилга ябажа байна. Металлургическа комбинадууд ба шахтанууд, машина бүтээлгын заводууд ба электростанцинууд, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд, уhанай хаалтанууд ба түмэр харгынууд, байрын гэрнүүд ба университедүүд, санаторинууд ба больницанууд баригдажа байна. Шэнэ предприятинуудые барилга ба мүнөөнэй предприятинуудые шэнэдхэн заhалга хадаа арадай демократиин оронуудай ажахын саашанхи ургалтые хангаха байна.

Гээгдэлhээ болбосорол тээшэ

Капиталистическэ журамтай байхадаа Центральна ба Зүүн-Урдахи Европын оронуудай байдалынь тон хүндэ байгша hэн. Тэдэнэй ажахые хариин капитал эзэрхэжэ байгаа. Империалистическэ гүрэнүүд эдэ оронуудые мэдэлдээ абажа, өөрынгөө аграрно-сырьевой газар болгохо хэрэггүй болоhон, хуушарhан эд бараагаа худалдаха газар болгохо, үнэ багатай хүдэлмэришэдые абаха газар болгохо гэhэн политика ябуулдаг байгаа. Арадта харша, арадта эсэргүү энэ политика ябуулхадань тус оронуудай буржуазно-помещичье правительствонууд туhалдаг бэлэй.

Общественнэ шэнэ байгуулалта хадаа Центральна ба Зүүн-Урдахи Европын оронуудай байдалые богонихон сагай турша соо тон ондоо болгобо. Сүлөөтэ ба амгалан шанарта ажалай ашаар урда сагай уйдхарта ба зоболонто байдал бусалтагүйгөөр усадхагдажа байна. 1952 оной дүнгүүд энэ шухала хубилалтанууд тухай хэлэжэ үгэнэ.

Арадай демократиин европейскэ оронууд индустриализациин социалистическэ методые бэелүүлэн, хүндэ индустриие хүгжөөнэ. Тэрэнэй ашаар урдын промышленна гээгдэл усадхагдаа. Эдэ оронууд Советскэ Союзhаа ахадүүгэй туhаламжа абан, хүсэн түгэс нүүрhэнэй-металлургическа базые шэнээр байгуулаа.

Дайнай урдахи 20 жэлэй турша соо панска Польшодо нэгэшье металлургическа предприяти байгуулагдаагүй байгаа. Мүнөөнэй, арадай Польшодо наймахан жэлэй хугасаа соо 11 доменно печьнүүд, 25 мартенүүд баригдаhан гү, али шэнээр hэльбэгдэн заhагдаhан, 8 прокатна цехүүд баригдаhан байна. Энээнэй эсэстэ 1952 ондо 3,3 миллион тонно булад шудхагдаа (дайнай урдахи эрхим жэлнүүдтэ 1,4 миллион тонно шудхагдадаг hэн).

Чехословакида гансахан үнгэрөөшэ жэлэй турша соо гурбан шэнэ доменно печьнүүд, зургаан мартенүүд, гурбан коксово батарейнүүд ажаллажа эхилhэн байна. Тэрэнэй ашаар үнгэрөөшэ жэлэй турша соо булад шудхалга 1937 ондо 2,3 миллион тонно байhанаа 3,7 миллион болоhон байна.

Арадай демократиин оронуудай ажалшад өөрынгөө түүхэй эдэй базые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Советскэ эрдэмтэдэй туhаламжын ашаар шулуу нүүрhэтэй, нефтьтэй, түмэрэй рудагай, үнгэтэ металлнуудтай болон бусад уурхайнуудтай газарнууд олдожо, тэдэнэй үйлэдбэри эхилээ. Ажаллажа байhан предприятинуудта түүхэй эдые үйлэдбэрилгэ нилээд үргэдөө. 1952 ондо шэнэ шахтанууд, руднигууд, нефтяной скважинанууд ажаллажа эхилээ. Польшодо зэд малталга түрүүшынхеэ эхилэгдэбэ. Чехословакида гансахан үнгэрөөшэ жэл соо нүүрhэ малталга 52 процентээр, Венгридэ —22,8 процентээр ургаба.

Арадай демократиин оронуудта мүн энергетическэ базашье тон түргэнөөр ургана. Жэшээнь, Румынида 1950—1952 онуудта баригдаhан электростанцинуудай хүсэниинь 1928—1938 онуудта баригдаhан электростанцинуудта орходоо 10 дахин ехэ байна. Чехословакида 1952 ондо 11 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдээ (1937 ондо 4 миллиард байгаа hэн).

Советскэ Союзай ахадүүгэй туhаламжын ашаар байгуулагдаhан ба hэльбэгдэн заhагдаhан арадай демократиин оронуудай предприятинуудта хүндэ индустриин олон зуугаад янзын продуктнууд бүтээн гаргагдана.

Польшодо автомобильна ба судно-барилгын промышленность байгуулагдаа. Машино-бүтээлгын болон техническэ промышленность нилээд үргэдхэгдөө. Гансахан үнгэрөөшэ жэлэй турша соо Польшын машино-бүтээлгын промышленность хадаа зуу шахуу шэнэ машинанууд ба механизмуудые бүтээгээ. Мүн синтетическэ бензинэй, синтетическэ волокногой болон бусад олон шухала юумэнүүдэй үйлэдбэри эхилэгдэhэн байна.

Чехословаки хадаа гагналгын автомадууд, нүүрhэ малтаха комбинадууд болон бусад олон машинануудые 1952 ондо үйлэдбэрилжэ эхилээ.

Румынска арад хадаа Советскэ Союзай ахадүүгэй туhаламжын ашаар хүдөө ажахыдаа хэрэгтэй машинануудайнгаа арбанай юhэн хубиие, эдеэ хоолой ба хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй зэбсэгүүдэй арбанай юhэн хубиие орон дотороо үйлэдбэрилнэ. Нефтеэр баян Румыни нефтяной зэр зэмсэгые үйлэдбэрилэн гаргаха промышленностьтай болоо.

Үнгэрөөшэ жэлдэ хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин hалбаринууд саашадаа үргэдэбэ. Жэшээлхэдэ, Венгридэ радиоприёмнигуудые үйлэдбэрилгэ 28,8 процентээр, арhан гутал—15,2 процентээр, оёдолой машина — 10,8 процентээр ургаба. Болгарида гутал оёлго 22 процентээр, нооhон бүд нэхэлгэ 13 процентээр, ургамалай тоhо үйлэдбэрилгэ 22 процентээр ехэ болоо.

Шэнэ техникэ, үйлэдбэриие эмхидхэхэ советскэ методүүдые тааруулан хэрэглэлгэ, советскэ стахановецуудай дэбжэлтэнүүдые үргэнөөр нэбтэрүүлгэ хадаа ажалай бүтээсые үргэхэ, продукциин өөрынь үные доошолуулха гүрэнэй болон кооперативна предприятинуудай ашаг олзые ехэ болгохо арга олгоо.

Социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ дэбжэлтэ үйлэдбэриие улам хямда болгохын тула, материалые гамтайгаар гаргашалхын тула олон зоной оролдолго хадаа арадай демократиин оронуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай зориг зүдхэл тухай, зам дээрээ дайралдаhан бэрхэшээлнүүдые дабажа, арадайнгаа ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлахаар бэлэн байhан тухайнь хэлэжэ үгэнэ.

Арадай демократиин оронуудай хүдөө ажахыда мүн лэ ехэ хубилалтанууд болоо. Ленинско-сталинска кооперативна түсэбые хүтэлбэри болгон бэелүүлжэ, тус оронуудай хүдэлмэришэн анги хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөхэ тухай эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргана. Үнгэрөөшэ жэлдэ олон мянгаад тракторнууд, комбайнууд ба хүдөө ажахын бусад машинанууд хүдөө ажахыда эльгээгдээ, хэдэн арбаад машинно-тракторна станцинууд эмхидхэгдээ. Жэшээнь, Болгариие абажа харая. Урдань энээнhээ гээгдэнги орон гэжэ Европодо байгаагүй. Үнгэрөөшэ намар Болгариин хадалан дээрэ 12 мянга гаран тракторнууд, 1300 комбайнууд хүдэлмэрилөө. Орон доторнь ороohоной проблемэ амжалтатайгаар шиидхэгдээ. Румыниин хүдөө ажахын гансахан нёдондо жэлэй турша соо 3.500 тракторнуудые ба хэдэн зуугаад самоходно комбайнуудые абаhан байна, Польшын хүдөө ажахы 8400 гаран тракторнуудые абаа.

Социалистическэ сектор хадаа арадай демократиин европейскэ оронуудай гансахан городто бэшэ, мүн хүдөөдэшье улам бүри бата hуури эзэлжэ байна гэжэ 1952 он тон тодоор харуулаа. Үйлэдбэриин хүдөө ажахын кооперативууд болон гүрэнэй ажахынуудай хубида мүнөө Болгариин таряанай талмайн 60 процентнь, Чехословакиин—38 процентнь, Венгриин—37 процентнь, Румыниин—19 процентнь, Польшодо—17 процентнь хүртэнэ.

Арадай демократиин оронуудай ажалша таряашад социализм байгуулгын хэрэгтэ улам бүри эдэбхитэйгээр оролсожо байна.

Хүнэй эрилтэнүүдые хангалга хамагай шухала хэрэг

Социалистическэ үйлэдбэриин уг зорилто болбол олзо ололго бэшэ, харин хүнүүдэй эрилтэнүүдые, тэдэнэй материальна болон культурна эрилтэнүүдые хүсэд хангалга мүн гэжэ нүхэр Сталин hургана.

Энэ агууехэ уг зорилго шэнэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь арадай демократиин оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай замые гэрэлтүүлжэ үгэнэ.

Хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин шударгы ажал арадай демократиин оронуудай баялигые үсхөөгөө, тэдэнэй национальна доходой хурдан ургалта хангаа, ажалшадай ажабайдалые улам hайжаруулаа гэжэ үнгэрөөшэ жэлэй дүнгүүд харуулаа.

Венгридэ нормоор хангаха ябадал болюулагдаа. Мүн Болгарида ба Польшодо карточна системэ усадхагдаhан байна. Арадай демократиин оронуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото салингынь ургаа, розничнo товарооборот үргэдөө. 1952 ондо гэр байрануудые барилга үргэн фронтоор дэлгэрбэ.

Ажалшадай элүүр энхэ байдалые хамгаалха ябадалда, тэдэниие гэгээрүүлхэ болон культурна хэмжээень үргэхэ хэрэгтэ туйлай ехэ мүнгэ hомолно. 81,2 миллиард кроние гэхэ гү, али дайнай урдахида орходоо 14 дахин ехэ мүнгые Чехословацка республика 1952 ондо гэгээрэлэй, элүүрые сахиха ба арадые социальнаар хангаха ябадалда гаргашалhан байна. Панска Польшодо арад зонойнь 23 процент үзэг бэшэг мэдэхэгүй байгаа hэн, мүнөө арадай Польшодо үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал бүримүhэн усадхагданхай. Мүнөө Польшодо дайнай урдахида орходоо 2 дахин олон үхибүүд hургуулида hуража байна, тэндэхи дээдэ hургуулинуудта hурадаг студентнүүдэй тоонь гурба дахин олошороо. Урданай Албанида 654 эхин ба дунда hургуулинууд байгаа hэн, тэндэ оройдоо 58.300 hурагшад hурадаг hэн. Дээдэ hургуули байгаагүй. Мүнөөнэй, арадай Албанида 2.325 эхин ба долоон жэлэй hургуулинууд хүдэлжэ, тэндэ 172 мянган үхибүүд hурана. Орон доторнь мүнөө 27 дунда ба 5 дээдэ hургуулинууд бии болонхой.

Шэнэ общественнэ болон гүрэнэй байгуулалта хадаа арадай демократиин оронуудай ажалшадые зоболонто ядуу байдалhаа, хүдэлмэригүй байха аюулhаа сүлөөлөө, энхэ амгалан ба баян бардам hууха арга боломжо тэдэндэ олгоо. Тэдэ оронуудай ажалшад социалистическэ общество байгуулха хэрэгтэ үнэн зүрхэнhөө этигэнэ, хизааргүй дуратай. Арадай демократиин оронуудай арадууд өөhэдынгөө коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудые тойрон нигтаар жагсажа, революционно, политическэ hэрэмжэеэ үргэнэ, тэдэнэй сүлөөтэ ба зохёохы байдалда халдаха гэhэн хорото дайсанда шууд харюу үгэхөөр хэзээдээ бэлэн.

Советскэ Союз доторхи коммунистическэ барилгын амжалтануудаар зоригжон, тэрэнэй хүсэн түгэлдэр, халуун зүрхэнэй ахадүүгэй туhаламжа үдэр бүри абажа байхадаа арадай демократиин оронуудай ажалшад эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдээ улам олон шэнэ амжалтануудые туйлажа байна.

И. Владимиров.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VII сесси

Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитет» гэдэгэй элидхэлые Политическэ комитет үсэгэлдэр үдэр болоhон заседани дээрээ зүбшэн хэлсэжэ эхилhэн байна. Американо-английска блогой оронуудай түлөөлэгшэдэй баадхалгаар Генеральна Ассамблейн табадахи сесси дээрэ 1950 ондо энэ комитедэй хуули бусаар байгуулагдаhаниинь мэдээжэ. Энэ комитедтэ 14 оронуудай, тэрэ тоодо США-гэй, Англиин, Франциин, Австралиин, Бразилиин, Канадын ба бусадай түлөөлэгшэд ороно. «Уласхоорондын эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые дэмжэн сахихын ба бэхижүүлхын тулада хэрэглэгдэжэ болохо арга методүүдые» шэнжэлхын тулада байгуулагдаhан хэбэртэйгээр энэ комитет бии болгогдоо hэн. Үнэндөө тус комитет ООН-эй Уставаар эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые сахихын түлөө гол харюусалга даалгагдаhан Аюулгүйн Соведые hэлтэхэ зорилготой юм.

Политическэ Комитедтэ үгэ хэлэhэн Австралиин, Англиин, Бразилиин, США-гэй болон Венецуэлын түлөөлэгшэд болбол тус комитет «Ехэ зүйтэй хүдэлмэри хээ», «Коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитет» гэдэгэй ажал-ябуулха болзорые hунааха «тон шухала байна» гэжэ тодоруулхые ехээр hэдэhэн байна. Тиихэдээ, эдэ оронуудай түлөөлэгшэд тус комитет ООН-эй Уставта зүршэнэгүй, Аюулгүйн Соведэй ябуулгые хизаарланагүй гэhэн хэбэртэйгээр хэрэгэй байдалые харуулхые оролдобо.

11 оронуудай (Австралиин, Бельгиин, Бразилиин, Венецуэлын, Канадын, США-гэй, Англиин, Туркиин, Филиппинэй, Франциин ба титовско Югославиин) делегацинууд «коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитедэй» ажал-ябуулгые Генеральна Ассамблейн юhэдэхи сессиин нээгдэтэр hунааха гэhэн резолюциин проект оруулhан байна.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВН[А] КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭ[СЭЛ]

ПХЕНЬЯН, мартын 14. (ТА[СС]). Үнгэрэгшэ үдэр корейскэ Арада[й ар]миин ба Хитадай арадай hайн[д]танай частьнууд фронтнууд д[ээрэ] бага зэргын байлдаануудые хэ[...] жэ Корейскэ Арадай-Демократ[ическа] Республикын Арадай ар[миин] Главна командовани мэдээсэбэ.

Дайсанай самолёдуудые а[...] буудагшад энэ үдэр дайсанай 2 [само]молёт буудажа унагааа.

ПХЕНЬЯН, мартын 15. (ТА[СС]). Корейскэ Арадай армиин сос[...] нинүүд ба Хитадай арадай hай[...] ратанай частьнууд американо-[анг]лийска интервентнүүдтэй бо[...] лисынмановска сэрэгүүдтэй ар[...] лерийскэ буудалдаануудые хэб[...] жэ Корейскэ Арадай-Демокр[атическа] Республикын Арадай ар[миин] Главна командовани мүнөөдэр дээсэбэ.

Американска агрессорну[уд] Корейдэ бактериологичес[ка] дай үргэлжэлүүлнэ

ПХЕНЬЯН, мартын 15. (ТА[СС]). Американска интервентнүүдэй [Ко]рейдэ бактериологическа дай[...] гые үргэлжэлүүлжэ байhан т[...] Корейн центральна телегр[...] агентствын мэдээсэлые коре[...] газетэнүүд тунхаглана. Вонсан[...] родhоо абтаhан мэдээсэл соо[...] жэ хэлэгдэнэ, мартын 2-ой ү[...] нэй 5 часта американска 2 са[...] дууд нэгэн тосхоной районд[о ...] тери халдахаагдаhан хорхой[...] муулнуудые хаяба. Дезинф[...] hайса хэгдээ. Американска а[...] сорнүүд хадаа Канвон провин[...] элдэб тосхонуудта халдаба[...] үбшэнүүдые дэлгэрүүлхэ хо[...] шумуулнуудые хамта дээрээ 1[...] хин самолёдуудhаа хаяhан б[...] Хвеян уездэ тэдэнэр 16 я[...] хорхой шумуулнуудые—аляаhа[...] дые, абаахайнуудые, клещнүү[...] булуутхануудые болон буса[...] хаяhан байна.

Гоминдановска бандануудта[й] эсэргүүсэhэн бирманскэ сэрэгү[...] дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН. (ТАСС). Лондо[...] радиогой мэдээсэhэнэй ёhоор [Бир]манскэ территориие гоминдано[...] бандануудhаа сэбэрлэхэ опер[...] нуудые бирманскэ сэрэгүүд ам[жал]татайгаар хэжэ үргэлжэлhөөр.

Салуин мүрэнэй районд[о] бол[...] байлдаануудта арбан гоминда[...] цууд алуулагдаа. Гоминдано[...] хэдэн складууд галдагдаа [...] бирманскэ оборонын минист[...] вын тунхаглаhан коммюнике [...] хэлэгдэнэ.

„Янканууд гэртээ тонилог[ты"]

ПАРИЖ. (ТАСС). Ло[...] портдо (Морбиан департам[...] антиамериканска шэнэ [...] фестациин болоhон тухай «Ю[ма]нитэ» газетэ мэдээсэнэ. Лориан[...] тын түхеэрэлгэнүүдые америк[...] сэрэгэй бүлэг албахаагшад ма[...] 10-да хаража үзөө. Энээние[...] руушаан мастерскойнуудай х[...] мэришэд ажалаа дары зогсоо[...] портын территориhоо амер[...] цуудай холодон ошохые эрид [...] эриhэн байна. «Янканууд г[...] тонилогты! «Эб найрамдал ба[...] циональна бэеэ даанхай ба[...] мандаха болтогой!» гэжэ хүд[...] ришэдэй хашхаралдахада а[...] канска «инспекторнүүд» по[...] гаража ошохо баатай болоhон[...] ха юм.

Боннско министр Ле[...] Германиин компартии[...] хорихые эринэ

БЕРЛИН. (ТАСС). Боннск[...] тоодын хэрэгүүдэй министр [...] журналистын асуудалда ха[...] сахадаа үсэгэлдэр ингэжэ [...] дүүлээ: «КПГ-ые түргөөр х[...] гэжэ ямаршье ушарта би х[...] байнаб».

КПГ-ые хорихо тухай дура[...] нуудые Карлсруэдэ конститу[...] сууд дээрэ июниин 8-да з[...] хэлсэгдэхэ болоhон байба[...] «Бундестагта hунгалтануудай[...] хын урда тээхэнэ» КПГ-ые хо[...] Бундестагта hунгалтануудта [...] партиин хабаадалгада hаад [...] руулхада хожомдоогүй гэж[...] нэмэжэ хэлэhэн байна.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИП[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства —10-17, пропаганды и переводов-[...] культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем —11-05. Для междугородных переговоров —16.

Н—00496. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]